

VNEUS Koikkalainen Anna(VNK), Leppo 16.12.2019
Johannes(VNK)

Viite

Asia

Joulukuun Eurooppa-neuvosto ja artikla 50 Eurooppa-neuvosto 12.–13.12.2019

Joulukuun Eurooppa-neuvoston pääaiheina olivat ilmastonmuutos ja monivuotinen rahoituskehys.

Suomelle oli tärkeää, että Eurooppa-neuvosto hyväksyi ilmastoneutraali EU 2050 -vision. Yksi jäsenvaltio ei voinut vielä sitoutua toimeenpanemaan tavoitetta omalta osaltaan.

Pääministeri esitteli Suomen puheenjohtajavaltiona monivuotisesta rahoituskehyksestä laatiman neuvottelulaatikon. Neuvottelujen edistäminen siirtyi samalla suunnitellusti Eurooppa-neuvoston pysyvälle puheenjohtajalle Charles Michelille.

Muissa asioissa Eurooppa-neuvosto korosti EU:n ja Afrikan kumppanuutta. Se ilmaisi Kyprokselle ja Kreikalle solidaarisuutensa liittyen Turkin toimiin itäisellä Välimerellä. Ukrainan tilanteen vuoksi Venäjälle asetettuja rajoittavia toimia jatketaan, koska Minskin sopimusten toimeenpanossa ei ole edetty. Eurooppa-neuvosto käsitteli myös Maailman kauppajärjestön riitojenratkaisun tilannetta ja Albanian maanjäristystä. Se huomioi lisäksi ajatuksen järjestää Euroopan tulevaisuuskonferenssi. Pääministeri raportoi Eurooppa-neuvostolle aiempien päätelmien toimeenpanosta neuvostossa Suomen puheenjohtajakaudella.

Eurooppa-neuvosto hyväksyi lyhyet päätelmät artikla 50 -kokoonpanossa Britannian parlamenttivaalien jälkeisenä päivänä 13.12.

Ilmastonmuutos

Eurooppa-neuvosto vahvisti tavoitteen saavuttaa ilmastoneutraali EU vuoteen 2050 mennessä Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Päätelmiin kirjattiin, että yksi jäsenvaltio ei tässä vaiheessa voinut sitoutua toimeenpanemaan tavoitetta omalta osaltaan ja Eurooppa-neuvosto palaa asiaan kesäkuussa.

Eurooppa-neuvosto huomioi komission tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta ja pyysi neuvostoa edistämään siihen liittyvää työtä ilmastoneutraalius 2050 -tavoitteen mukaisesti. Eurooppa-neuvosto korosti tarvetta luoda mahdollistava kehys, joka sisältää asianmukaiset välineet, kannustimet, tuen ja investoinnit, jotta voidaan varmistaa oikeudenmukainen ja sosiaalisesti tasapainoinen siirtymä ottaen huomioon kansalliset lähtökohdat. Siirtymä edellyttää merkittäviä julkisia ja yksityisiä investointeja. Kaiken asiaankuuluvan EU:n lainsäädännön ja politiikkojen on oltava johdonmukaisia ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa ja edistettävä sen saavuttamista. Jäsenvaltioilla on oikeus päättää itse omasta energialähteiden yhdistelmästä. Ilmastoneutraaliuden tavoite on saavutettava tavalla,

joka säilyttää EU:n kilpailukyvyn. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto huomioi komission aikomuksen ehdottaa rajoilla sovellettavaa hiilidioksidipäästöjen tullimekanismia. Komissiota pyydetään valmistelemaan ehdotus EU:n pitkän aikavälin strategiaksi mahdollisimman varhain vuonna 2020. Komissiota kehoitetaan myös esittämään hyvissä ajoin ennen COP26-kokousta ehdotus EU:n kansallisesti määritellyn panoksen päivittämiseksi vuonna 2030. Eurooppa-neuvosto korosti myös ilmastodiplomatian merkitystä.

Monivuotinen rahoituskehys

Neuvoston puheenjohtajavaltio Suomen pääministeri esitteli luvut sisältävän neuvottelulaatikon. Eurooppa-neuvosto kehotti puheenjohtajaansa Charles Micheliä viemään neuvotteluja eteenpäin tavoitteena saada aikaan lopullinen sopu asiasta.

Muut asiat

Eurooppa-neuvosto huomioi ajatuksen järjestää Euroopan tulevaisuutta käsittelevä konferenssi, joka alkaisi vuonna 2020 ja päättyisi vuonna 2022. Se pyysi neuvoston seuraavaa puheenjohtajavaltiota pyrkimään siihen, että määriteltäisiin neuvoston kanta tällaisen konferenssin sisältöön, laajuuteen, kokoonpanoon ja toimintatapaan. Eurooppa-neuvosto painotti, että etusijalle on asetettava kesäkuussa 2019 sovitun strategisen ohjelman toimeenpano ja konkreettisten tulosten aikaansaaminen kansalaisten hyödyksi. Konferenssissa olisi hyödynnettävä kahden viime vuoden aikana onnistuneesti toteutettuja kansalaiskeskusteluja. Toimielinten välistä tasapainoa tulee kunnioittaa.

Eurooppa-neuvosto sai tilannekatsauksen Itä-Ukrainan tilanteesta ja Minskin sopimusten toimeenpanosta. Se sopi Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta asetettujen rajoittavien toimenpiteiden jatkamisesta.

Eurooppa-neuvosto korosti EU:n ja Afrikan kumppanuutta Suomen tavoitteiden mukaisesti. Komissiota ja korkeaa edustajaa pyydettiin pohjustamaan kesäkuun Eurooppa-neuvoston strategista keskustelua Afrikka-suhteista ja tulevasta EU–Afrikan unioni -huippukokouksesta.

Eurooppa-neuvosto ilmaisi huolensa Maailman kauppajärjestön riitojenratkaisujärjestelmän toiminnan halvaantumisesta. Se tukee komission pyrkimyksiä ottaa käyttöön väliaikaisia järjestelyjä kolmansien maiden kanssa pyrkien samalla aktiivisesti pysyvään ratkaisuun.

Eurooppa-neuvosto toisti aiemmat päätelmänsä koskien Turkin laitonta poraustoimintaa. Merialueiden lainkäyttövallan määrittelyä Välimerellä koskeva Turkin ja Libyan yhteisymmärryspöytäkirja rikkoo kolmansien valtioiden suvereenia oikeuksia, ei ole merioikeuden mukainen eikä sillä ole mitään oikeusvaikutuksia kolmansiin valtioihin. Eurooppa-neuvosto vahvisti solidaarisuutensa Kreikkaa ja Kyprosta kohtaan kyseisten Turkin toimien suhteen.

Eurooppa-neuvosto totesi, että EU tukee solidaarisesti Albaniaa äskettäisen maanjäristyksen johdosta.

Artikla 50 Eurooppa-neuvosto

Eurooppa-neuvosto keskusteli lyhyesti edellisenä päivänä järjestetyistä Britannian vaaleista. Vaalien tulos merkitsee sitä, että erosopimukselle saataneen nopeasti Britannian parlamentin hyväksyntä. Britannian ero tulee aikaisintaan voimaan 1.2.2020.

Eurooppa-neuvosto hyväksyi Artikla 50 -kokoonpanossa ilman Britanniaa tiiviit prosessuaaliset päätelmät eroprosessin jatkoaskelista ja tulevan suhteen neuvotteluista. Päätelmien pääviestit ovat: 1) Komissio tekee välittömästi Britannian eron jälkeen ehdotuksen yhdeksi neuvottelumandaatiksi, joka kattaa kaikki tulevan suhteen alat; 2) Neuvottelumandaatti perustuu tulevan suhteen puitteista jo

hyväksyttyyn EU:n ja Britannian yhteiseen poliittiseen julistukseen ja Eurooppa-neuvoston jo hyväksymiin suuntaviivoihin ja muihin linjauksiin; 3) Eurooppa-neuvosto seuraa neuvotteluja tarkasti ja antaa aina tarvittaessa lisää poliittista ohjausta. Yleisten asioiden neuvosto, Coreper ja erityinen neuvoston horisontaalinen työryhmä varmistavat, että kaikilla neuvoteltavilla aloilla pidetään kiinni EU:n perusperiaatteista, kuten oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainosta, sisämarkkinoiden yhtenäisyydestä ja tasavertaisista toimintaedellytyksistä.

EU:n tavoitteena on, että yleisten asioiden neuvosto hyväksyisi komissiolle annettavan neuvottelumandaatin helmikuun kokouksessaan (25.2.2020), jonka jälkeen EU olisi valmis aloittamaan neuvottelut tulevasta suhteesta.

LIITTEET

Asiasanat	Afrikka, brexit, EU:n tulevaisuus, Eurooppa-neuvosto, ilmastonmuutos, rahoituskehykset, Turkki, Ukraina, Venäjä, WTO, Albania
Hoitaa	UM, VM, VNK, YM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, TEM